

NVE

Energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 03.09.2025

Vår ref.: 201605139-39 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Konsesjon til videre drift av kraftverkene Eidet, Eidet 1 og Eidet 2 i Skien kommune. Oversendelse av klage

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har mottatt én klage på konsesjonsvedtaket for Eidet-kraftverkene som gir tillatelse til videre drift etter at kraftverkene ble innkalt til konsesjonsbehandling. NVE kan ikke se at det er kommet frem vesentlige forhold i klagen som gjør at vi vil omgjøre eller oppheve vedtaket. Saken sendes herved til Energidepartementet for endelig behandling, jf. forvaltningsloven § 33.

Bakgrunn

NVE vedtok den 06.09.2017 å kalle inn Eidetkraftverkene til konsesjonsbehandling jf. vannressursloven (vrl.) § 66. Forholdene for anadrom fisk, ål og oppnåelse av miljømål i Skiensvassdraget var hovedårsaken. NVE innkalte samtidig Skotfoss kraftverk med samme begrunnelse. Den 19.03.2018 søkte Skagerak Kraft AS om tillatelse til videre drift av Eidetkraftverkene etter vrl. § 8.

NVE ga den 19.06.2025 konsesjon til Skagerak Kraft for videre drift av Eidetkraftverkene (Eidet, Eidet 1 og Eidet 2). I vedtaket la NVE vekt på at fordelene ved en videreføring av årlig produksjon på 17 GWh er større enn ulempene for allmenne interesser, gitt avbøtende tiltak. Den største ulempen er knyttet til opp- og nedvandring av fisk som må på plass for at vassdraget kan nå sitt miljømål innen 2027. NVE mener at det er behov for å teste ut ulike fysiske løsninger for å sikre opp- og nedvandring av fisk forbi Eidetverkene i Skienselva. NVE satte vilkår om at det skal være en minstevannføring på 1 m³/s i Møllefossen i perioden 15. april til 30. november. Innføring av moderne standard konsesjonsvilkår gir hjemmel til å pålegge ulike avbøtende tiltak og naturfaglige undersøkelser/etterundersøkelser etter en kost-nyttevurdering. NVE satte også vilkår om at ansvaret for driften av fisketrappen skulle ligge hos kraftverkseier som i dag gir vann til trappen. Det er Skien kommune som eier fisketrappen og konsesjonen påvirker ikke eierforholdet.

Med fastsetting av disse vilkårene mente NVE at fordelene med fortsatt drift av Eidetkraftverkene var større enn ulempene for allmenne og private interesser og vi kunne gi konsesjon i medhold av vannressursloven § 25, jf. også § 8. Det er dette vedtaket som nå er påklagd.

I dette brevet har NVE sammenfattet og kommentert klagen som er blitt fremsatt. Ellers vises det til notatet «Bakgrunn for vedtak» av 19.06.2025, ref. NVE 201605139-31, for beskrivelse av saksbehandlingsprosessen, sammenfatning av innkomne merknader og NVEs vurderinger.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Klagen

NVE har mottatt én klage på vedtaket fra Skagerak Kraft AS som har rettslig klageinteresse. Klagen ble oversendt NVE den 07.07.2025 som var innenfor fristen den 10.07.2025.

Skagerak Kraft ber i sin klage om at vassdragskonsesjonens punkt 6 om naturforvaltning, romertall V, om at «Fiskepassasjen i Møllefossen skal driftes og vedlikeholdes av konsesjonær», tas ut av vassdragskonsesjonen.

Skagerak Kraft er uenig i at NVE har utformet et krav om at «Fiskepassasjen i Møllefossen skal driftes og vedlikeholdes av konsesjonær». De mener at et slikt konsesjonsvilkår griper inn i og kan skape usikkerhet ved etablerte rettighets- og ansvarsforhold knyttet til eierskap og oppfølging av fisketrappa. Vassdragskonsesjonens generelle naturforvaltningsvilkår, jfr. pkt. 6, romertall I, fastslår hvilke generelle plikter kraftverkseier har. Bestemmelsene i romertall V er derfor etter Skagerak sin vurdering både overflødig og misvisende i forhold til de faktiske ansvarsforholdene.

Om ansvar og drift av fiskepassasjen skriver Skagerak Kraft i klagen:

Årsaken til at fisken har problemer med å komme seg fra Bryggevanne og opp til Hjellevann er, som NVE selv beskriver, knyttet til flere hundre år med industri- og byutvikling. Det som engang var de naturlige fossefallene mellom Hjellevann og Bryggevanne benyttes i dag som en integrert del av Skien by, med bl.a. areal for veier, industri, Telemarkskanalen, flomhåndtering og industri- og energiproduksjon. Skagerak Kraft AS mener derfor at samtlige aktører som er årsaken til at gamle oppvandringsveier for fisk er borte er ansvarlige for å bidra til alternative løsninger for fiskeoppvandring.

Fisketrappen ved Mølla/Eidet ligger på Skien kommunes eiendom. Byggingen av fisketrappen ble gjort som et byutviklingstiltak. Grovt sett kan en si at Skien kommune sto for finansiering av byutviklingstiltakene og Eidetverkene og Fylkesmannen i Telemark sto for finansieringen av selve fisketrappen. Etter Skageraks vurdering har byggingen av den nye trappen vært vellykket både som byutviklingsprosjekt og fisketrapp. I etterkant av at trappen ble besluttet bygd har det vært behov for ytterligere finansiering av tiltak, bl.a. til overvåking og «fangstanlegg for uønskede arter». Skagerak har vært med på å finansiere disse.

Avtalen mellom Skien kommune og den tids eiere av Eidetverkene, inngått 03.07.2017, fastslår at kommunen har det fulle ansvar for fisketrappa og at kraftverkseierne ikke skal ha omkostninger knyttet til drift, vedlikehold eller ytterligere ombygginger. Denne forståelsen av avtalen har ikke blitt praktisert etter at Skagerak ble eier av alle Eidetverkene. Skagerak erkjenner at vi har en del av ansvaret for drift og vedlikehold av fiskepassasjen. Skagerak er enig i at Eidetverkene må ta en forholdsmessig andel av kostnadene ved vedlikehold og drift av fisketrappa (passasjen) i Eidet. Kostnader ved drift og vedlikehold av de parkmessige deler av anlegget må tas av grunneier/kommunen.

Drift av trappen har som NVE påpeker blitt foretatt av Grenland sportsfiskere. Skagerak ønsker å videreføre det gode samarbeidet med Grenland sportsfiskere knyttet til daglig drift av trappene og gjennomføring av fiskeundersøkelser o.l. så lenge foreningen ønsker dette.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Skagerak påpeker at virkeområdet for romertall V er overlappende med de generelle kravene som fremgår av romertall I, og at Skagerak er innstilt på å oppfylle alle de krav som kan gis av de generelle bestemmelsene. Skagerak anser derfor bestemmelsen som overflødig og problematisk i forhold til de faktiske eier- og ansvarsforholdene for fiskepassasjen. Som eier av Eidetverkene er Skagerak klar over sitt ansvar for å sikre forsvarlige nedvandringssløsninger for fisk forbi kraftverket. Skagerak skriver at de må ta en forholdsmessig andel av kostnadene ved vedlikehold og drift av fisketrappa som oppvandringssløsning ved Eidet. De påpeker samtidig at kostnader ved drift og vedlikehold av de parkmessige delene av anlegget må tas av grunneier/kommunen.

NVEs vurdering av klagen

NVEs myndighet i klagesaken følger av forvaltningslovens § 33. NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner klagen begrunnet, alternativt oversende klagen til Energidepartementet for endelig avgjørelse. Etter forvaltningsloven § 33 andre ledd skal NVE avvise en klage dersom vilkårene for å behandle klagen ikke foreligger.

NVE mottok klagen innen klagefristen, og den tilfredsstiller vilkårene for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. NVE har forberedt klagen i tråd med forvaltningsloven § 33. NVE har ikke oversendt klagen til klagemotparter fordi disse allerede under saksbehandlingen av NVEs vedtak har hatt foranledning og tid til å uttale seg, jf. forvaltningsloven § 16, tredje ledd.

NVE kommenterer nedenfor forhold som klageren anfører, og forhold som vi mener bør utdypes nærmere.

Skagerak Kraft fremmer i sin klage ingen nye forhold, men kommenterer det de mener er overflødig konsesjonsvilkår. Som Skagerak Kraft skriver i sin klage er det hovedvekt av såkalte standardvilkår i konsesjonen av 19.06.2025. Det er kun pkt. 1 om vannslipp og pkt. 6, romertall V, om fisketrappen som er spesifikke for Eidetverkene. Det er pkt. 6, romertall V: «Fiskepassasjen i Møllefossen skal driftes og vedlikeholdes av konsesjonær.» som er påklagd. Vilkåret er gitt med hjemmel i vrl. § 26.

En konsesjon etter vannressursloven med tilhørende vilkår, er en offentligrettslig tillatelse som setter rammer for et vassdragstiltak som det offentlige kan følge opp i ettertid. Fiskens vandring forbi kraftverket er sentral del av begrunnelsen for innkalling til konsesjonsbehandling etter vannressursloven. Det er følgelig bare dersom det tas inn et vilkår om at kraftverkseier er ansvarlig for fisketrappen at NVE, på vegne av de allmenne interessene i vassdraget, har det nødvendige grunnlag for å følge opp ansvaret med vedlikehold og drift av fisketrappen overfor kraftverkseieren. Selv om et vilkår i konsesjonen plasserer det formelle ansvaret for drift og vedlikehold av fisketrappen hos kraftverkseieren, mener NVE at det ikke endrer at det faktiske ansvaret er hos kommunen i henhold til en privatrettslig avtale mellom kraftverkseier og kommunen. NVE har ingen rolle i en slik privatrettslig avtale, men avtaler kan senere endres eller oppheves av partene i avtalen.

Bakgrunnen for vilkår 6, romertall V, er at eier av Eidetverkene i dag ikke har noe formelt ansvar for fiskepassasjen, og vandringssløsningene rundt kraftverket. NVE har i bakgrunnen for vedtaket skrevet at det «formelle ansvaret for fiskepassasjen skal ligge hos kraftverkseier». I ordet «formell» legger NVE at kraftverkseier kan videreføre eventuelle avtaler de måtte ha om den faktiske driften, men at Skagerak skal stå ansvarlig for at trappen driftes slik at den har best mulig virkning for allmenne interesser. Ved vilkår 6, romertall V, gir dette NVE mulighet til å pålegge eventuelle

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

forbedringer i trappen dersom det er nødvendig i fremtiden. Vi viser ellers til vår drøfting i konsesjonsvedtaket om hvorfor vi mener at det formelle ansvaret for fisketrappen bør plasseres hos Skagerak Kraft. Når det gjelder spørsmål om eierskap og ansvar for parkarealer, så er dette privatrettslig og ikke noe NVE har lagt føringer for i konsesjonsvedtaket.

Konklusjon

NVE kan ikke se at det i klagen er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 19.06.2025. Klagen oversendes derfor Energidepartementet til endelig avgjørelse i henhold til forvaltningsloven § 33.

Sakens dokumenter gjøres tilgjengelig for Energidepartementet i elektronisk versjon, via innsynsløsningen SeDok.

Med hilsen

Håkon Berg Sundet
fagleder

Oscar Østvold
førstekonsulent

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

Energidepartementet

Kopimottakerliste:

SKAGERAK ENERGI AS